UNIVERZITA PALACKÉHO OLOMOUC

Pedagogická fakulta

Katedra výtvarné výchovy

VENDULA TAJOVSKÁ

3. ročník – prezenční studium

Výtvarná tvorba se zaměřením na vzdělávání a Přírodopis se zaměřením na vzdělávání

SNĚNÍ

Bakalářská práce

Vedoucí práce: PeaDr. Taťána Šteiglová, Ph.D.

Olomouc 2018

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a použila jen uvedené elektronické a literární zdroje.

V Olomouc dne 20. 4. 2018

....

podpis

Poděkování

Děkuji PaeDr. Taťáně Šteiglové, Ph.D., za trpělivost, ale i za veškeré názory a cenné rady, které mi při tvorbě bakalářské práce poskytla. Velké poděkování patří Truhlářství Pazdírek, při tvorbě konstrukce boxu, mé šikovné švagrové švadleně, při šití a mé drahé rodině za podporu a pomoc.

OBSAH

ÚVOD ... 6
1 TEORETICKÁ ČÁST ... 7
1.1 Spánek, sen a snění ... 7
1.1.2 Historie snu ... 9
1.1.3 Význam snů pro člověka ... 10
1.1.4 Surrealismus a autoři zabývající se sny ... 10
1.2 Vosková batika ... 13
1.2.1 Autoři zabývající se voskovou batikou ... 15
2 PRAKTICKÁ ČÁST ... 18
2.1 Mé sny ... 18
2.1.1 Sen o létání ... 19
2.1.2 Sen o válce ... 20
2.1.3 Sen o mém ráji ... 21
2.1.4 Sen o smrti ... 23
2.1.5 Sen o neexistujícím místě ... 24
2.2 Realizace ... 26
2.2.1 Dřevěná konstrukce ... 26
2.2.1 Textilní plášť konstrukce ... 28
2.2.3 Jednotlivé batiky a vnitřní prostor boxu ... 31
ZÁVĚR ... 42
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ ... 43

Text je doprovodem praktické práce.

ÚVOD

Každý den se mi zdá několik snů za noc. Většinou si své sny pamatuji a velice ráda je vyprávím mým známým. Jedno ráno, když jsem přemýšlela, co se mi zdálo, přišel nápad, že bych toto téma mohla zpracovat do bakalářské práce Uvědomila jsem si, jak jsou pro mě sny důležité a jak emotivně ovlivňují můj den. Některé byly natolik živé, že jsme přemýšlela, zda příběh nebyl reálný. Zdávají se mi příběhy plné fantazie, které bych v bdělém stavu nedokázala vymyslet. Poté, co jsem si své sny začala zapisovat do deníku, jsem měla větší přehled o snových dobrodružstvích a po probuzení si je detailněji pamatovala.

Spánek, během kterého zažívám různé dobrodružství jsem napodobila sestavením snícího boxu. Uvnitř jsou všité sny vytvořené technikou voskové batiky. Textil jsem si vybrala, protože je velmi blízký se spánkem. Každému z nás se krásně spí v měkké, pohodlné posteli. Snažila jsem se, aby každý, kdo do boxu vstoupí zažil nějaký pocit, pokusil se rozluštit, co se mi zdálo a alespoň na chvíli zapřemýšlet, jaký pro nás mají sny význam.

V doprovázené teoretické části mé práce jsem vysvětlila průběh a fáze spánku, popsala, co je to vlastně sen a snění. V kostce jsem popsala historii snů a také jejich význam pro člověka. Také jsem uvedla směr surrealismus, ve kterém působily autoři zabývající se touto tématikou. Posledním tématem byl popis techniky voskové batiky a jejich autorů.

1 TEORETICKÁ ČÁST

1.1 Spánek, sen a snění

Spánek je psychosomatický stav, při kterém dochází ke snížení psychické i fyzické aktivity. Je velkou součástí našeho života. Člověk prospí až jednu třetinu života, což je asi 25let. V průběhu spánku se střídají 4 stádia, od bdělého stavu, až po hluboký spánek. První stádium je přechodné údobí mezi bděním a spánkem, usínání.[1] Při usínání se objevují tzv. hypnagogické stavy, jinak známé jako pseudohalucinace. Přichází velmi často, když člověk dělá během dne jednotvárnou činnost a při dřímotě stále vidí například trhání borůvek, či sbírání hub.[2] Při druhém stádiu neboli lehkém spánku se uvolňuje svalové napětí. Během třetího stádia prožíváme hluboký spánek. Čtvrté, nejhlubší stádium trvá asi půl hodiny a podobá se komatóznímu stavu. Po ukončení tohoto stádia u člověka znovu probíhá úvodní cyklus třetího a druhého stádia. Poté nastupuje etapa rychlých pohybů očí, jinak nazývaná jako REM (rapid eye movements) fáze. Všechny předchozí stádia patří do nREM (non–raid eye movements) fáze. V části nREM fáze dochází k celkové regeneraci tělních tkání, zato snová REM fáze obnovuje hlavně tkáně moku. Během optimálního osmihodinového spánku projde člověk 4 cykly nREM fáze a asi 5 cykly REM fáze. [3]

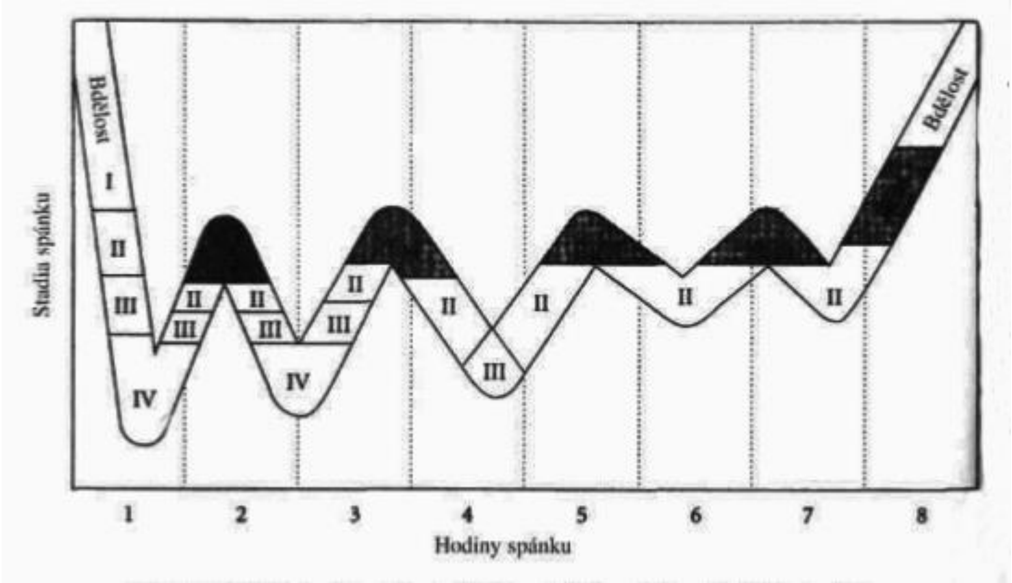

Obr. 1 Střídání spánkových stádiích během jedné noci (Fernald, 1997, str. 166.)[4]

[1] ČERNOUŠEK, Michal. *Sen a snění*. Ilustroval Vladimír JIRÁNEK. Praha: Horizont, 1988, s. 36

[2] PLHÁKOVÁ, Alena. *Učebnice obecné psychologie*. Praha: Academia, 2004. ISBN 80-200-1086-6, s. 94

[3] PLHÁKOVÁ, Alena. *Učebnice obecné psychologie*. Praha: Academia, 2004. ISBN 80-200-1086-6, s .90-92

[4] PLHÁKOVÁ, Alena. *Učebnice obecné psychologie*. Praha: Academia, 2004. ISBN 80-200-1086-6, s. 92

Sen je psychická činnost spánku, ale také důležitý proces, který zlepšuje činnost vyšší nervové soustavy. Má halucinační charakter tvořící dojem, že sny jsou skutečné. Až po probuzení přijde uvědomění, že to byl jenom sen.[5] Sny probíhají ve všech fázích spánku, ale v nREM fázi přichází méně snů než v REM fázi. V méně intenzivní nREM fázi jsou sny kratší, útržkovité, méně emotivní a často se týkají našeho běžného života. V intenzivnější REM fázi, jak už bylo řečeno, probíhá více snů, které jsou velmi bohaté na děj i obsah a většinou jsou více emotivní. V průměru by měl mít jedinec jeden tisíc snů za rok.[6] Různá Studie ukázala, že pokud má jedinec pozitivní sny, je v reálném životě taktéž pozitivní a šťastný. Tento jedinec je většinou veselý, sebejistý, má sebedůvěru a jen málo množství strachu a smutku. Pokud je člověk v bdělém stavu negativní a smutný, promítne se jeho emoce i do snů. V jeho spánku mají poté převahu negativní sny. Noční můry také těsně souvisí s únavou, nespavostí, stresem z následujícího dne, či můžou být následkem prožitých traumat.[7]

Snění je stav vědomí, ve kterém se míchají dosavadní viděné obrazy s naší fantazií a s událostmi reality. Dokonce i za našeho bdění se střídají aktivní a utlumené cykly. Nejspíše je zde spojitost se střídáním dne a noci. V každém dvouhodinovém cyklu je asi šesti minutová část, kdy smyslová vnímavost ochabne a bdělost vypne. Tomuto stavu říkáme tzv. „denní snění“. Během této doby probíhají výpadky pozornosti a soustředěnosti. Denní snění slouží k relaxaci a odreagování.[8]

Každý člověk sní a prakticky všichni savci vykazují spánkovou aktivitu REM, která souvisí se sny. Během spánku nejsou naše smysly zcela vypnuty. Nejvíce zaktivovaným smyslem ve spánku je sluch, to je také důvod, proč během spánku slyšíme stejně, jak za bdělého stavu. To vede ke sluchovým vjemům v našich snech. Zvuky ve snech přicházejí vždy "odněkud". Nejčastěji ve snech reagujeme na zvonění telefonu nebo na hudbu. Přitom příliš nezáleží na síle zvuku, který při spánku registrujeme. Pouhé bzučení mouchy na okně nás může vzbudit. Na druhou stranu některé lidi nemusí vzbudit ani značný hluk z okolí.[9]

---

[5] ČERNOUŠEK, Michal. *Sen a snění*. Ilustroval Vladimír JIRÁNEK. Praha: Horizont, 1988, s. 32-33

[6] ČERNOUŠEK, Michal. *Sen a snění*. Ilustroval Vladimír JIRÁNEK. Praha: Horizont, 1988, s. 40-41

[7] TYL, Jiří. *Jak rozumět snům: hovory o snech, hovory se sny*. Brno: Jota, 2001. ISBN 80-7217-142-9, s. 26-28

[8] TYL, Jiří. *Jak rozumět snům: hovory o snech, hovory se sny*. Brno: Jota, 2001. ISBN 80-7217-142-9, s. 24

[9] SCHLOBOHM, Annelie. *Obrazy našich snů*. Praha: Knižní klub, 1997. ISBN 80-7176-578-3, s.116

1.1.2 Historie snu

Už ve starověku se člověk zabýval sny a byl přesvědčen, že každý sen má určitou symboliku, či význam. V této době existovali lidé, kteří se považovali za vykladače snů. Říkali si snopravci. Tito vykladači snů věděli, že k výkladu potřebují znát život, přání, starosti, plány i radosti snícího. Tudíž některé jejich výklady se opravdu splnily.

V Antice, Indii, a ve staročínské kultuře byl sen považován za posla, který přináší určité sdělení. Nebo jako komunikační prostředek s vesmírným světem a světem mýtů. [10] Jedno z vysvětlení podal otec psychologie Aristoteles. Definoval sen jako určitou představu bdělého stavu, vznikající z vnímání a z dráždění smyslů. Tvrdil, že pokud jsou smysly během spánku narušeny vzniká určitá představa, která je právě snem.[11]

Křesťanská teologie považovala sen za jakési upozornění od boha, ale také spojení s ďáblem. Proto bylo vykládání snů Papežem Řehořem na čas zakázáno pod trestem smrti. Na některých královských dvorech se však zákaz nedodržoval a zaměstnávali zvláštní mistry pro výklady snů.

Do 19. století neexistovala žádná psychologie snů. Velký obrat v poznání snů proběhl v období romantismu. Sen byl propojen s psychologií a stal se inspirací pro mnoho umělců. Prosazovali názor, že ve snu se objevují žádosti a tužby snícího, které člověk ve svém bdělém stavu neprojevuje. Také byl sen pochopen jako obrana proti obvyklostem každodenního života, nebo byl považován za pokračování vědomí v podmínkách nevědomí. Právě v romantismu se začaly objevovat vědecké spisy o snech. [12]

Velkým průkopníkem v oblasti snů se stal moravský rodák Sigmund Freund, který byl neurolog, psycholog a zakladatel psychoanalýzy. V roce 1899 ho velice proslavila jeho kniha, Výklad snů. Tvrdil, že sny jsou duševní obrazy, kterým může člověk porozumět a najít správnou cestu k nevědomým procesům naší mysli. Byl přesvědčen, že sny mají souvislost s přáním, potřebami a myšlenkami jedince. [13]

Carl Gustav Jung byl švýcarský psychoterapeut a zakladatel analytické psychologie, který taktéž přispěl k vědeckým teoriím ohledně snů. Jungova úvaha tvrdí,

---

[10] ČERNOUŠEK, Michal. *Sen a snění.* Ilustroval Vladimír JIRÁNEK. Praha: Horizont, 1988, s. 10-14

[11] TYL, Jiří. *Jak rozumět snům: hovory o snech, hovory se sny.* Brno: Jota, 2001. ISBN 80-7217-142-9, s. 53

[12] ČERNOUŠEK, Michal. *Sen a snění.* Ilustroval Vladimír JIRÁNEK. Praha: Horizont, 1988, s. 128-138

[13] TYL, Jiří. *Jak rozumět snům: hovory o snech, hovory se sny.* Brno: Jota, 2001. ISBN 80-7217-142-9, s. 54

že sen je náhodné zobrazení našeho stavu nevědomí a má v sobě jistou symboliku, tudíž jej můžeme vykládat z jejich obsahu. Proto sepsal výklad snů na rovině subjektu a snažil se tímto lidem napomoct s porozuměním snových obsahů.[14]

1.1.3 Význam snů pro člověka

Názor na význam snů se u každého z nás liší. Někteří tvrdí, že jsou to jen bezvýznamné skládačky obrazů, střípky z prožitého dne, či hluboké myšlenky naší fantazie. Naopak pro některé, se sen stane momentem, kdy se zamyslí nad jeho významem. Sny jsou důkazem toho, že i ve spánku naše podvědomí pracuje.[15] Bez snů nemůžeme žít, protože pokud jedinci probíhají během spánku sny, má pocit, že opravdu usnul a nějakou dobu spal. A to je důležitější než samotné trvání spánku.[16] Jedno z psychologických pojetí říká, že snění nám nevědomky pomáhá při řešení našich starostí. Dostáváme tak jiný pohled na problém než při bdění. Sny nám můžou pochopit důležitost věcí, nad kterými se trápíme nebo naopak nám mohou naznačit, že trápení je zbytečné a měly bychom věnovat pozornost něčemu jinému. [17]

1.1.4 Surrealismus a autoři zabývající se sny

V umění se snové téma tu a tam objevilo, ale ne natolik, aby mu věnovalo větší pozornost. Až na přechodu 19. a 20. století během, kdy ovládaly svět styly symbolismus a expresionismus, představili umělci svá snová výtvarná díla. Když na počátku 20. století Sigmund Freud představil své teorie o snech, velice ovlivnil styl, který oficiálně začal v roce 1924 a to surrealismus. Byl to směr věřící ve vyšší realitu. Autor se snažil popsat, či vyobrazit sny, halucinační jevy, bizardní pudy nebo různé výplody nevědomé fantazie.[18]

---

[14] PLHÁKOVÁ, Alena. *Učebnice obecné psychologie*. Praha: Academia, 2004. ISBN 80-200-1086-6, s. 97

[15] ČERNOUŠEK, Michal. *Sen a snění*. Ilustroval Vladimír JIRÁNEK. Praha: Horizont, 1988, s. 10

[16] TYL, Jiří. *Jak rozumět snům: hovory o snech, hovory se sny*. Brno: Jota, 2001. ISBN 80-7217-142-9, s. 24

[17] ČERNOUŠEK, Michal. *Sen a snění*. Ilustroval Vladimír JIRÁNEK. Praha: Horizont, 1988, s. 57-58

[18] ArtMuseum.cz Martiny Glenové. *ArtMuseum.cz Martiny Glenové* [online]. 1999 [cit. 2018-04-17]. Dostupné z: http://www.artmuseum.cz/smery_list.php?smer_id=105

Jindřich Štýrský

Byl mezi válečný umělec, který měl talent v různých oblastech, například v malířství, poezii, fotografování či typografii. Během působení v Praze se stal členem avantgardních sdružení. Od konce dvacátých let 20 století se v jeho tvorbě projevovaly prvky nynějšího směru surrealismu. Po odcestování do Paříže si začal kreslit a zapisovat své sny, kterými se celý života zabýval. Těsně před jeho úmrtím sepsal i knihu s názvem Sny. Snovou tématiku zapojil i do své erotické literatury, kdy vydal svazek s jeho textem a fotomontážemi s názvem Emilie ke mně přichází ve snu. Zde propojil uvadající tělo rostliny s ženským tělem. Kmihu ukončil touto větou, „Krása Emilie není stvořená k tomu, aby uvadla, ale k tomu, aby shnila." [19]

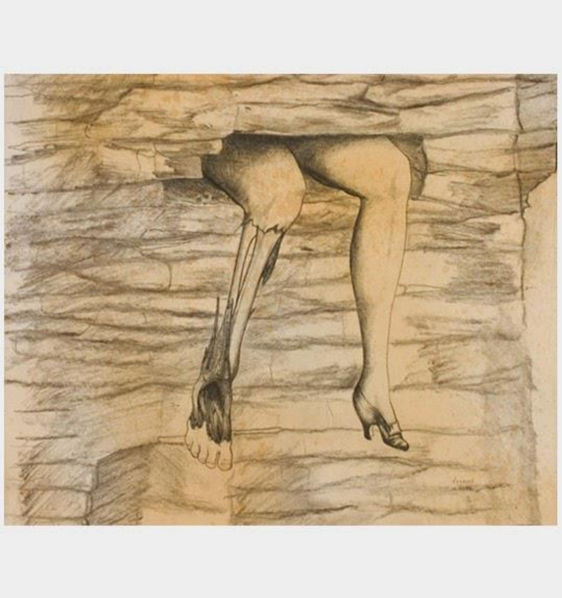

Obr.2 Jindřich Štýrský, Sen o opuštěném domě, kresby z knihy Sny (1925 – 1940)[20]

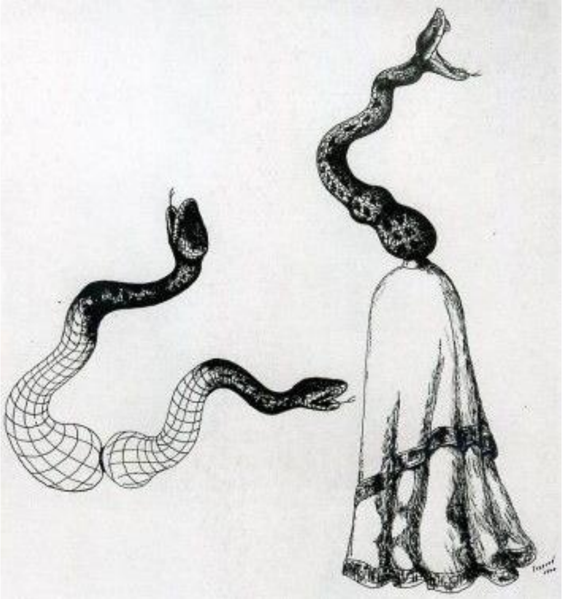

Obr.3 Jindřich Štýrský, Sen o hadech, ukázka ukázka kresby z knihy Sny (1925 – 1940)[21]

Toyen – Marie Čermínová

Je mnohostranná umělkyně a důležitá osobnost evropského umění dvacátého století. Její tvorba se začala rozvíjet až po vstupu do avantgardního sdružení Devětsil, kde začala spolupracovat a přátelit se s Jindřichem Štýrským. Vzájemně si byli uměleckými partnery téměř dvacet let. Byla jedinou ženou, která se vmísila mezi muže

[19] BYDŽOVSKÁ, Lenka a Karel SRP. *Jindřich Štyrský*. Praha: Argo, 2007. ISBN 978-807-2039-524, medailonek osobnosti, obal knihy

[20] https://cz.pinterest.com/pin/498070040015287347/, vyhledáno 17. 4. 2018

[21] https://hoasinuamua.files.wordpress.com/2014/03/2e712-styr_92_wr_styrsky43.jpg, vyhledáno 17. 4. 2018

české avantgardy. Zúčastnila se všech surrealistických výstav, dokonce měla i osobní výstavy v Paříži, kam společně se Štýrským odcestovali. Po roce soužití vyhlásili vznik nového uměleckého stylu, artificialismu. Věnovala se především malbě, ale i kresbě, ilustraci, grafice nebo kolážím. Některé své kresby otiskovala do erotické publikace Štýrského. [22]Vytvořila i několik děl s tématem snů a osvojila si nejrůznější Freudovy psychoanalýzy. Její malba Spící měla vyvolávat nostalgické pocity, marné naděje a nenaplněné touhy, které ve snech můžeme prožívat. Obraz Sen upozorňuje na čas, kdy pohyblivé kyvadlo visí ze zbytku zdi a před ním stojí tělo ženy, vztahující se do sebe sama. Tyto obrazy jsou velmi emotivní a ukrývají v sob ě různé symboliky.[23]

Obr.4 Toyen, Sen, 1937, olej, plátno, 81 × 99 cm[24]

Obr. 5 Toyen, Spící, 1937, olej, plátno, 81 × 100 cm[25]

Salvador Dalí

Nejznámější španělský umělec surrealismu. Měl obrovský vliv na umění 20. století. Jeho dětství nebylo vůbec jednoduché, ale jeho největší záliba byla malování a v té ho rodiče podporovali. Experimentoval s uměním kubismu i dadaismu. Vycestování do Paříže a setkání s Pablem Picassem velice ovlivnilo jeho tvorbu. Přidal se do avantgardní skupiny pařížských umělců. Při jeho surrealistické tvorbě používal

[22] TOYEN a Karel SRP. *Toyen*. Praha: Galerie hlavního města Prahy, 2000. ISBN 80-720-3273-9, medailonek osobnosti obal knihy

[23] TOYEN a Karel SRP. *Toyen*. Praha: Galerie hlavního města Prahy, 2000. ISBN 80-720-3273-9, s. 137-138

[24] https://1gr.cz/fotky/idnes/14/113/org/VHA5770cb_toyen_sen.jpg, vyhledáno 17. 4. 2018

[25] http://www.artplus.cz/web/uploads/image/02Toyen.jpg, vyhledáno 17. 4. 2018

mnoho symbolů, které byly pro něj významově důležité. Zobrazoval například roztékající hodiny, mravence, vejce, slony na tenkých nohou a podobně.[26] Jakmile Dalí objevil Freudův výklad snů, změnil se mu život. Zjistil, že jeho sny mají souvislost s jeho realitou, protože končí na stejném místě a stejné situaci, jako se nachází při procitnutí. Pracoval i s filmový režisére na surrealistických filmech, kde se taktéž objevily snové sekvence. Dalí nepotřeboval ani snít, aby ho napadaly podivné představy fantazie a mohl se řídit diktátem nevědomí. Pokud neměl inspiraci, hledal a objevoval asociace ve všemohoucích snů.[27]

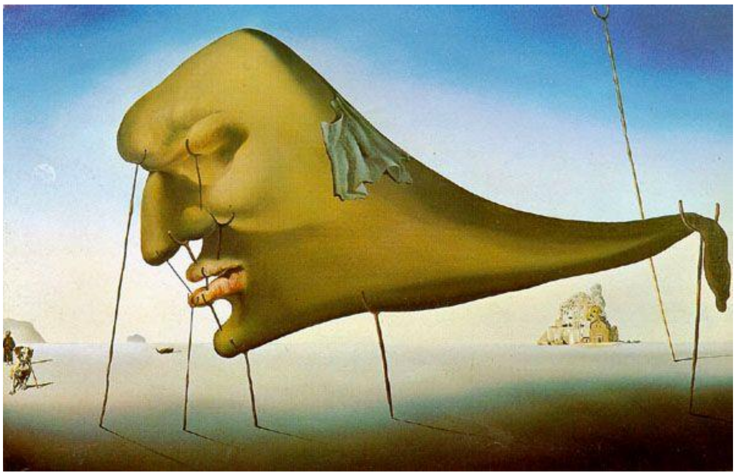

Obr. 6 Salvador Dalí, Spánek, 1937, olej na plátně, 50 × 77 cm[28]

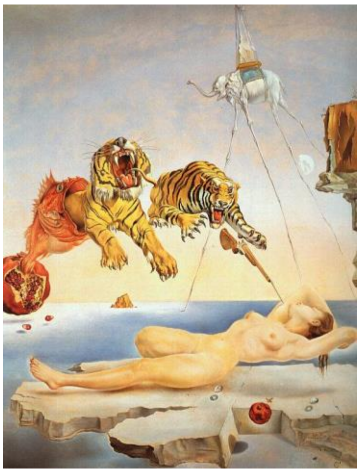

Obr. 7 Salvador Dalí, Sen, 1944, olej na plátně, 51 × 40,5 cm[29]

1.2 Vosková batika

Batika je druh zdobení látky díky rezervě, která brání vniknutí barvy do rezervovaných prostorů. Vosková batika nesložitější způsob barvení, kde je rezerva vosk. Tato technika připutovala do Evropy z ostrova Jávy, kde se používala k barvení chrámových textilií a oděvů. Vosková batika se také často označuje, jako javánská batika. Informace o této technice byli objeveny i v Číně a ve starověkém Římě. V Evropě se v minulosti vosk používal spíše k barvení kraslic, či nabídku. Díky inspiracím v orientu, přišel během secese zvrat a pokusů s voskovou batikou stále přibývalo. Postupně se složitá technika zlehčila a tím se stala oblíbenější a více využívaná, jak

[26] ArtMuseum.cz Martiny Glenové. *ArtMuseum.cz Martiny Glenové* [online]. 1999 [cit. 2018-04-17]. Dostupné z: http://www.artmuseum.cz/umelec.php?art_id=460

[27] MADDOX, Conroy. *Salvador Dalí: 1904-1989 : Excentrik a génius*. Köln: Benedikt Taschen Verlag, 1993. ISBN 3-8228-9691-8, s. 24, 30, 37

[28] https://i.pinimg.com/originals/85/4b/08/854b0850ac5489128e6b47c7342a91c0.jpg, vyhledáno 17. 4. 2018

[29] http://imageproxy.jxs.cz/~nd01/jxs/cz~/992/061/480610fc32_35341226_02.jpg, vyhledáno 17. 4. 2018

na výzdobu textilu, tak na tvoření výtvarných uměleckých děl. K nanášení vosku se používali různé druhy speciálního nástroje zvaného tjanting, který se pro zjednodušení techniky vyměnil za štětce[30]

Obr. 8 Druhy speciálního nástroje tjanting[31]

Obr. 9 a 10 Vosková batika tvořená indonéskými obyvateli[32]

[30] ŠTEIGLOVÁ, Taťána. Textilní slovník: malý průvodce textilními pojmy. Olomouc: UPOl, 2014. s. 13-14

[31] https://www.lelong.com.my/tjanting-batik-knife-pen-size-s-yellowbeeart-F133974-2007-01-Sale-I.htm, vyhledáno. 17. 4. 2018

[32] http://www.daverayphoto.com/files/styles/large/public/20050815Batik_Cap_Maker0037.JPG?itok=AYs4fR8, http://www.daverayphoto.com/files/styles/large/public/20050815Batik_Cap_Maker0038.JPG?itok=gfwyzWgU, vyhledáno 10. 4. 2018

1.2.1 Autoři zabývající se voskovou batikou

Vosková batika se začala postupně přesouvat z východních zemí k nám do Evropy. Nejprve se objevila v Nizozemsku a Anglii a velmi brzy se uchytila v Polsku, kde si tuto techniku batiky velice zalíbili. Lidé ji znali díky místní tradici, zdobení velikonočních vajec. Před světovými válkami batika v Polsku vzkvétala díky Krakovské umělecké dílně. Metoda se také rozvinula, kvůli ženské umělecké skupině, kterou proškolil vynikající polský umělec Antony Buszek. Dnes je batika v Evropě vzácností, ale v původních zemí východu se stále prastará technika využívá. [33]

Tadeusz Walter

Polský umělec narozený roku 1945 ve Varšavě, vystudoval střední uměleckou školu, kde absolvoval zkoušky z malby a tkalcovství. Zabýval se malbou, tkaným uměním ale hlavně batikou. Měl několik osobních výstav v Polsku, Dánsku, Indii a v dalších zemí. Oblíbil si měkké, textilní umělecká díla, která si zachovala své textilní vlastnosti. Walter strávil několik měsíců v Indii, kde obdivoval moderní látky zdobené tradičními metodami vzorkové voskové batiky. Umělcovy batiky mají intimní kompozici jemných barev a jsou jemného materiálu. Na některých plátnech se objevují geometrické vzory s figurálními prvky, které jsou symbolické pro evropský původ. Figurálními prvky bývají ruce nebo lidské obličeje. Jejich barevnost získává díky dlouhému procesu opakovaného barvení. Pokud se díla umístí proti světlu, odkryje se jejich vnitřní barevná struktura.[34]

Obr. 11 Tadeusz Walter, Start, 1979[35] Obr. 12 Tadeusz Walter, Holly silable, 1979 & A bit of life, 1988[36]

---

[33] *Časopis: Projekt. Sztuka wizualna i wzornictwo. Visual art and design, 4'81/143, s. 46*

[34] *Časopis: Projekt. Sztuka wizualna i wzornictwo. Visual art and design, 4'81/143, s. 46-47*

[35] *Časopis: Projekt. Sztuka wizualna i wzornictwo. Visual art and design, 4'81/143, s. 42*

[36] *Časopis: Projekt. Sztuka wizualna i wzornictwo. Visual art and design, 4'81/143, s. 47*

KhengWah Yong

Umělec z Malajsie narozený v roce 1945 se zabývá tradiční voskovou batikou. Tato technika je považována za národní umění Malajsie. Pro autora je určitou formou disciplíny, terapie a oproštění od okolního světa. Dokáže napodobit pohyb věčně plynoucí čas a snaží se, aby každé jeho dílo bylo v určitém směru jiné. Hledá způsoby, jak zaujmout nynější rychle se pohybující svět, a přitom pracovat s prastarými materiály, jako s bavlnou, přírodními barvami či včelím voskem., že správný umělec by měl dělat to, co umí nejlépe, vidět, představit, kreslit interpretovat. [37]

Na jeho obrazech můžeme zahlédnout i stopy po krakeláži, což jsou trhlinky, které jsou na povrchu vosku a zasahují až k samotnému plátnu, kde barva popraskané místa zabarví. Oblíbené téma děl je nádherná okolní příroda a původní obyvatelstvo Malajsie.

Obr. 13 KhengWah Yong, Dressing up, 36 × 36 cm[38]

Obr. 14 KhengWah Yong, My village, 36 × 36 cm[39]

Noel Dyrenforth

Noel se narodil v Londýně v roce 1936. Studoval na střední umělecké škole kresbu, keramickou plastiku a textil. Už od roku 1962 pracuje s voskovou batikou a jezdí školit zájemce po celém světě. Napsal i několik publikací a získal poměrně mnoho ocenění. Batika ho zaujala, protože se v této technice mohl oprostit od obsahu,

---

[37] *Http://www.khengwah.bizland.com/artist_statement.htm* [online]. [cit. 2018-04-18]

[38] http://www.khengwah.bizland.com/wpe28.jpg, vyhledáno 18. 4. 2018

[39] http://www.khengwah.bizland.com/wpe13.jpg, vyhledáno 18. 4. 2018

stylu i praxe a byl spokojený, že spojí dohromady umění i řemeslo. Stále se snaží pozorovat a zkoumat různé metody, jak tvořit batiky, aby pro něj byly dokonalé. Jedním tématem, kterým se zabýval byl terorismus. Říká, že si velice uvědomuju, jak se naše svoboda zmenšuje a demokracie nám podkopává nohy. Kromě konkrétních témat hledal inspiraci i v přírodě. [40]

Obr. 15 Noel Dyrenforth, Aztec rainbow II, 1975, 120 ×95 cm[41]

Obr. 16 Noel Dyrenforth, Treescape, 1978, 120 × 95 cm[42]

[40] *Http://www.noel-dyrenforth.com/home/4538262486* [online]. [cit. 2018-04-18].

[41] http://www.noel-dyrenforth.com/communities/7/004/007/764/867//images/4531357434_183x234.jpg, vyhledáno 18. 4. 2018

[42] http://www.noel-dyrenforth.com/communities/7/004/007/764/867//images/4531357362_193x256.jpg, vyhledáno 18. 4. 2018

2 PRAKTICKÁ ČÁST

2.1 Mé sny

Nápad, že by tématem mé bakalářské práce mohly být sny, přišel jednoho rána z mnoha, kdy jsem přemýšlela nad tím, co se mi v noci zdálo. Uvědomila jsem si, že sny jsou velkou součástí mého života. Každičkou noc prožívám ve spánku věci, které bych v životě nezažila, ani zažít nemohla. Když jsem se definitivně rozhodla psát o snění a snech, začala jsem si každé ráno své sny zapisovat. Ze začátku jsem měla většinu snů v mlze a pořádně jsem si nemohla uvědomit, o čem se mi vlastně zdálo. Ale čím déle jsem si sny, nebo alespoň střípky snů zapisovala, tím byly jasnější a detailnější. Můj mozek věděl, že si sen má pamatovat a hned ráno jsem si jej vybavila bez delšího přemýšlení. Většinou se mi zdá několik snů za noc a nejjasnější děj má sen, který se mi zdál nad ránem. Předchozí sny si pamatuji, jen pokud jsou intenzivní, či mi uvízne nějaká spojitost a ráno si na ni vzpomenu. Děj snů je opravdu velmi pestrý. Naštěstí, optimistické a dobrodružné sny převládají nad nočními můrami, za což jsem velice ráda. Mé nejoblíbenější sny, jsou ty, kde létám. Létám vysoko nad zemí a mám pocit nekonečna a svobody. Samozřejmě, že záleží i na intenzitě snu, kdy mi dokáže rozveselit a namotivovat celý den, ale také hned po ránu zkazit náladu, která se táhne až do večera. Některé nehezké sny mě probouzí ze spánku a poté polemizuji sama se sebou, zda to byl opravdu jen sen, či se to doopravdy stalo. Jedním z důvodů, proč nemám ve svých 23 letech řidičský průkaz, jsou mé sny. V době, kdy mí vrstevníci úspěšně získali řidičák, já měla ošklivé sny o řízení. Pokaždé, když jsem seděla za volantem, jsem po určité ujeté vzdálenosti měla nehodu. Nejčastější byla srážka se stromem, nebo s jiným objektem. Tím mi narostl strach z řízení. Tyto sny se mi zdávaly až do doby, než mi přítel vysvětlil, jak celý systém řízení funguje. Dnes ve snu řídím bez nehod, ale nastoupil nový strach z toho, že nemám řidičský průkaz a zastaví mě policie. Během některých nocí prožívám velmi živé sny, které mi druhý den způsobí velkou únavu. Po probuzení mám pocit, že jsem byla celou noc vzhůru a doopravdy prožívala děj mých snů. Také se mi často zdává o zvířatech, těhotenství, padání zubů. Rozhodla jsem se zaznamenat ty, které jsem schopná převyprávět i po delší době, které ve mně zanechaly určité emoce, trauma, myšlenku, či jen přání, že tento sen, bych si chtěla prožít i v reálném životě. Mé nejdůležitější sny jsem vytvořila na plátna většího formátu, menší velikost mají ty, které pro mne mají menší hodnotu. Mým hlavním záměrem praktické bakalářské práce, je tedy jakýsi přenos, do mého podvědomí, do mých

snů. Také, aby si každý uvědomil, že sny jsou součástí nás a zpravidla se každému zdají, jen si je třeba nechceme pamatovat a nevěnujeme jim pozornost. Můj snící box představuje hlubokou, měkkou, tichou noc, kdy se jen v hlavě střídá sen za snem, kde prožíváme nejedno dobrodružství, strach i pocity štěstí.

2.1.1 Sen o létání

Při procházce po okolí našeho malého městečka, jsem objevila neznámý strom. Měl mohutný a široký kmen a obrovskou korunu. Lístky, které se jemně pohupovaly ve vánku byly vejčitého tvaru s tmavými žilkami. Chvíli jsem se pod strom posadila a jen si užívala letního sluníčka. Poté se mě zmocnila zvědavost. Najednou jsem měla potřebu se lístků dotknout a prozkoumat je blíže. Jakmile se mé prsty dotkly jemných lístků, zůstal mi v každé ruce jeden. Mé nohy začaly být lehčí a gravitace působila méně než obvykle. Pomalounku jsem se začala vznášet. Má veškerá síla byla v rukou, ale k létání jsem nepotřebovala mávat pažemi, jako ptáci křídly. Měla jsem v dlaních jakýsi sloupec energie, který mířil přímo na zem. Tak, jak se pohybovaly a posouvaly mé dlaně, se mi pohybovalo celé tělo. Aby létání bylo pro mne snazší, nohy jsem si zapletla do tureckého sedu, mého oblíbeného posedu. Po několika minutách zkoumání, jak celý systém létání funguje, jsem nabrala větší výšky. Počasí bylo nádherné, tudíž mi ve výhledu po krajině nic nebránilo. Několik stovek metrů nad zemí, jsem pozorovala nádhery přírody. Viděla jsem malé vesničky mezi obdělávanými poli, rybníky i řeky třpytící se v dáli, ale i kopce a lesy. Mohla bych strávit hodiny kocháním se, ale byl čas se vrátit zpátky na zem. Po krátkých chvílích jsem obracela dlaně do nebe, aby mne energie nedržela tak vysoko. Po hladkém přistání jsem se rozhodla podělit o úžasný zážitek s dvěma kamarádkami. Druhý den jsme se společně vydaly ke kouzelnému stromu. Obě se rychle naučily létat, ale tentokrát jsme zjistily, že naši sílu v rukou můžeme využít i jinak. Energii, kterou využíváme k létání můžeme využít k útoku. V tento moment se z lesa, kousek pod námi vyřítila tmavá postava s blonďatými vlasy a letěla proti nám. Hned jsme pochopily, že nám chce ublížit a sílu z dlaní, jsme obrátily proti ní. Tvář tmavé postavy mi byla povědomá, poznala jsem v ní mou nejlepší kamarádka z dětství, která mi určitým způsobem ublížila a dnes už se nebavíme. Dostala několik ran do těla a nejspíše pochopila, že proti našemu přátelství a síle nic nezmůže a vzdala se. Radostí z výhry jsem se probudila a tímto můj sen skončil.

Obr.17 Sen o létání

2.1.2 Sen o válce

Každou neděli má naše rodina tradici, kdy moje starší sestra a bratr s jejich rodinami přijíždí k nám do malého rodinného domku. Sestra je o 14 let starší než já a s přítelem mají 2 děti. Bratr je o 13 let starší a má s manželkou taktéž 2 děti. I když se sourozenci máme jiného tatínka, vnímáme se jako vlastní. Tento sen začal právě v neděli, kdy jsme trávili odpoledne u kávy, desertu, klábosení a hraní si s dětmi. Bylo horké letní počasí a najednou se z otevřeného okna začaly ozývat zvuky stíhaček. Nebylo by to nic zvláštního, kdyby tyto zvuky nenásledoval daleký výbuch a otřes našeho domu. Mé srdce bylo až v krku, vyběhla jsem před dům a v dálce zahlédla padat z letadel poměrně velké předměty a obrovský dým. Propukla panika, ale i přes to jsme si sbalili nejdůležitější věci a opustili náš domov. Po několika minutách přijela vojenská auta, kam jsme nastoupili a odjeli na neznámá místa. Cestovali jsme po různých táborech, ale v jednom stanovém městečku jsme zůstali déle. Byli jsme ubytovaní kousek od malé vesnice, kterou jsem vůbec neznala. I když pobývání v tábořištích bylo dlouhé, strach nás stále ovládal. Nejhorší byla nejistota. Jedno dopoledne jsme z dálky zahlédli blížící se osoby. Byli to nepřátele. Našla jsem všechny členy rodiny a společně jsme běželi dál od tábořiště. Po pár uběhnutých metrech jsme narazili na opuštěnou vilu, kam jsme se schovali. Nebylo moc času, abychom se ukryli, tak jak bychom potřebovali. Stáli jsme v přízemní vily, každý schovaný mezi okny. Jelikož nám byly nepřátelé

v patách a pomalu se procházeli, kolem oken, nemohli jsme se hnout. Měla jsem větší strach o svou rodinu a o děti než strach o svůj vlastní život. Potila jsem se, klepala, ale moje zvědavost se nevyplatila. Venku bylo delší dobu ticho, a proto jsem se rozhodla z okna vykouknout, a to jsem neměla. Přede mnou stál mladý voják v nepřátelské uniformě. Podíval se mi do tváře a já viděla jen široký úsměv, nataženou paži a v ní měl malou nenápadnou pistoli. Nevím, jaký měl obličej, oči, viděla jsem jen úsměv. Než jsem stihla zareagovat, vypálená kulka z pistole se mi zavrtala přímo doprostřed čela. Samozřejmě v tento moment jsem se vzbudila. Sen mě provázel celý den. Hned po probuzení jsem ucítila jízlivou bolest hlavy. Bolest mi utlumil až lék, který jsem si v odpoledních hodinách vzala. Při přemýšlení nad snem, mě nejvíce zajímalo, jestli si má rodina zachránila život.

Obr. 18 Sen o válce

2.1.3 Sen o mém ráji

Možnost zaplavat si v moři, se mi během života naskytla jen dvakrát. Po prvním vkročení do slané, vlnící se vody, jsem se rozplývala a moře si okamžitě zamilovala. Kdybych měla větší odvahu a nebyla, tak moc vázána na svoji rodinu, cestovala bych. Baví mě poznávat nová místa a některá mi dokáže ukázat i mé podvědomí. Jsem vděčná svému mozku, že mi umožňuje alespoň ve snech cestovat a zažít, jaké to asi je letět letadlem. Jednou se objevím v Londýně, podruhé v New Yorku anebo přímo v ráji. Alespoň pro mě, byl tento sen ráj. Sama jsem nevěděla, v jaké destinaci se nacházím. Okolo

mě byly zelené vysoké kopce, podél nádherné písečné pláž se pyšnily palmy, pod kterými stály rákosové domky s lehátky k odpočinku. Jako první věc jsem si šla zaplavat do azurového, klidného a teplého moře. Pode mnou se mihotaly barevné rybky. Pozorovala jsem dno, když mi pod nohama proplavalo nějaký větší živočich. Dostala jsem strach, že může být nebezpečný. Poté přišla úleva, protože jsem zahlédla delfína. Byl to úžasný pocit, mám moc ráda zvířata a vidět delfína ve volné přírodě bylo úchvatné. Překvapení přišlo, když se vůbec nebál, a dokonce i připlaval blíž ke mně. Měla jsem chuť se dotknout jeho hladké kůže. Po chvíli se přiblížil natolik, že jsem si ho mohla opravdu pohladit a on neprotestoval. Skoro jsem se rozplakala štěstím. Jakmile koupání skončilo, nastalo další dobrodružství. Tentokrát jsem si vyzkoušela jízdu na čtyřkolce na písečné pláži. Doprovázeli mě neznámé, ale přátelské osoby. I přes to, že nemám řidičský průkaz, jsem čtyřkolku bez problému ovládala a řídila. Po dlouhé a skvělé projížďce jsme s ostatními zastavili u zvláštní malé budovy. Neměla okna, jen velké dveře uprostřed masivních sloupů. Budova nebyla klasického kvádrového tvaru, ale v zadní části se ztrácela v písku do podzemí. Ostatní postupně vcházeli dovnitř a já je následovala. Za dveřmi byly dlouhé schody vedoucí dolů. Na konci se zjevila chodba, kde po bocích svítila drobná, barevná světýlka. Otevřela se nám prostorná místnost plná vynikající, hlasité hudby a blikajících laserů. Jelikož miluji tanec, okamžitě jsem začala na rytmickou hudbu tančit. Zaposlouchala jsem se do hudby a najednou ji rušil, nějaký pronikavý pípající zvuk. Byl to zvuk budíku.

Obr. 19 Sen o mém ráji

2.1.4 Sen o smrti

Tento sen se opět odehrával u moře. Tentokrát na konkrétním místě, a to v Chorvatsku v Igrane. S kamarádkami Míšou a Klárkou jsme se rozhodly vyrazit na dovolenou, která bude čistě dámskou jízdou. Nakonec s námi jela i moje milovaná maminka. Cestovaly jsme autobusem a byly jsme ubytované v malém penzionu kousek od pláže. Tento penzion už jsem taktéž znala, protože jsme v něm byli ubytovaní s rodinou minulou dovolenou. Jakmile bylo vybaleno, rozhodly jsme se projít po malé vesničce, která patřila k Makarské riviéře. Maminka zůstala na pokoji, protože si chtěla po vyčerpávající cestě odpočinout. Já jsem během procházky ukazovala holkám, kdejaký obchod, či restauraci s dobrým jídlem a zmrzlinou. Poté jsme se vrátily zpátky do penzionu, abychom se převlékly do plavek a vyrazily na pláž. Jenže můj pokoj byl prázdný. Maminka byla pryč. Pomyslela jsem si, že už na nás čeká na pláži a chladí se v moři. Nedělala jsem si starosti a vyzvedla holky z jejich pokoje. Úzká cestička, která se klikatila kolem keřů a stromů nás dovedla na přírodní, krásnou pláž. Výhodou bylo, že zde nepobývalo moc turistů, za to mořských živočichů, zde bylo dostatek. Ideální místo pro nás a také pro šnorchlováni. Úmorné vedro nás unavovalo, tudíž jsme hned skočily do vody a dováděly v ní, dokud se naše těla neochladila. Poté přišlo na řadu opalování a klábosení. Já osobně nemám ráda, jen obyčejné ležení na sluníčku a nic nedělání. Buď se přehrabuji v malých oblázcích a hledám zakroucené ulity, nebo musím být alespoň částečně ponořená ve vodě. Otočila jsem se zády do moře a obličejem k holkám, které seděly na pláži a povídaly si. Rukama jsem se zapírala za zády a byla napůl ponořené v moři. Do zad mi narážely vlny a pohupoval se mnou. Po několika desítkách minut, jsem ucítila, že ke mně připlavaly, nejspíše nějaké řasy a vlnky se snaží je vyplavit na břeh. Nepodívala jsem se na ně a chtěla jsem je prsty zvednout a vyhodit na břeh, jenže to nešlo. Otočila jsem se a uviděla to nejhorší, co jsem za svůj život viděla. Nebyly to žádné řasy, ale vlasy mé nejdražší maminky. Kdyby jen vlasy, ale bylo to celé její tělo, pohupující se stejně, jako vlnky slané vody. Začala jsem hystericky plakat a zjišťovat, jestli dýchá. Bohužel nedýchala a její tělo už mělo namodralou barvu. Se záchvatem úzkosti jsem ji objala a probudila se ze snu. Po probuzení mi stále slzy stékaly po tváři a celé tělo jsem měla sevřené úzkostí. Jediná úleva byla, uvědomění si, že moje skvělá maminka stále žije, a že to byl opravdu jen sen. Celý den jsem měla zvláštní pocit a nebyla jsem schopná někomu vyprávět, co se mi v noci zdálo. Hned mi naskočily slzy do očí a chtělo se mi brečet. Až po několika týdnech jsem některým blízkým o tomto snu vyprávěla, ale i po delší

době to nebylo a není nic příjemného. Jsem opravdu šťastná, že stále mohu se svou maminkou trávit čas a být ji vděčná za vše, co pro mě kdy udělala.

Obr. 20 Sen o smrti

2.1.5 Sen o neexistujícím místě

Objevila jsem se na kouzelném místě ve vysokém jehličnatém lese. Bylo pozdní odpoledne a sluneční paprsky prosvítaly přes větve stromů. Původně jsem si myslela, že se nacházím jen v úhledně upraveném a čistém lese. Jenže potom se objevila vysoká, štíhlá bytost. Usoudila jsem, že je to víla, měla delší, úzká křídla podobné vážce. Její šaty byly tvořeny červenobílými květy, které byly dlouhé až na zem. Jen kolem mne procházela a nevšímala si mě. V dáli jsem zahlédla vykukovat za kmenem něco zvláštního. Vypadalo to jako skřítek. Tělo měl proporčně podobné malému dítěti, ale bylo pokryté kůrou a na hlavě měl malé větvičky, na kterých rostly malé zelené lístečky. Za chvíli kolem proběhl další skřítek, který se snažil chytit list, co právě poletoval vzduchem. Lesem jsem se pohybovala po malé cestičce, která mne dovedla až k vysoké nekončící zdi. Jak do výšky, tak do dálky nebyl vidět konec. Cítila jsem se nejistě a zvláštně, nevěděla jsem, co mám čekat. Jakmile jsem přišla blíž, přede mnou se zjevil průchod skrz mohutnou zeď. Odhodlala jsem se jím projít a před očima se mi odhalila obrovská bílá místnost. Na bílé podleze byl poprašek sněhu, místnost lemovala světle šedá stěna a na stropě byly úzké dlouhé zářivky, které vydávaly silné světlo. Jako první mě zaujaly kusy hnědých kůží, poházené po jinak prázdném pokoji. Začala jsem je zkoumat. Nebyla jsem si jistá, ale tušila jsem, že je to srnčí kůže. Sklonila jsem

se pro jednu z nich a chtěla se dotknout srsti. Ode zdí se začaly odrážet klopýtavé zvuky. Otočila jsem se a v rohu místnosti stál srnec s parožím a nevypadal moc přátelsky. Začala jsem couvat ke zdi a on krok po kroku kráčel ke mně, z jeho očí srčela zuřivost. Opřela jsem se zády o zeď a zakryla si obličej pažemi, ale v té chvíli jsem slyšela další zvuky připomínající běh člověka. Odkryla jsem si oči a proti mně běžela žena s pistolí. Zpanikařila jsem a začala utíkat. Na druhé straně místnosti jsem narazila na výtah, který právě otevíral dveře. Vběhla jsem dovnitř a přemýšlela, které tlačítko mám zmáčknout. Na výběr byla spousta čísel. Žena se zastavila, mířila na mě pistolí. Už jsem chtěla zmáčknout číslo 80, ale nějaký neznámý muž vyběhl z jediné chodby, která do místnosti vedla a srazil ji na zem. Žena se najednou rozplynula a zmizela. Vystoupila jsem z výtahu a šla směrem k muži. Usmíval se a já mu hned děkovala za záchranu života. On mě jen objal kolem ramen a řekl mi, že jsme vyhráli nad zlými bytostmi. Zeptala jsem se, kam bych dojela, kdybych ve výtahu zmáčkla na číslo 80 a bylo mi řečeno, že do země plné sněhu, kde je -50°C. Oddechla jsem si, že se tak nakonec nestalo. Zavedl mě do tmavé místnosti plné počítačů a velkých obrazovek. Moc jsem nechápala, co jsme vůbec vyhráli. Jakmile jsem se zeptala, vysvětlil mi, že lidé, kteří sedí za počítači, jsou dobří a stejní jako my, a že díky těmto počítačům, teď ovládáme všechny sny lidí na světě a můžeme rozhodnout, co se komu bude zdát. V tomto momentě můj sen skončil.

Obr. 21 Sen o neexistujícím místě

2.2 Realizace

Prvotní nápad, že sny znázorním voskovou batikou, přišel díky předmětu v druhém ročníku výtvarné tvorby. Zapsala jsem si předmět textilní tvorba, kde jsem si tuto techniku vyzkoušela a moc mě zaujala. Poté jsme strávila mnoho času přemýšlením, kam sny umístit, aby měly své kouzlo. Po několika možnostech a konzultacích jsem usoudila, že nejlepší způsob bude vytvořit box, který bude znázorňovat můj spánek. A uvnitř budou mé sny umístěny. Díky tomu, že můj bratr je truhlář, jsem neměla obavy, z čeho bych mohla vytvořit konstrukci boxu. Na řadu přišla otázka, jak by měl být box velký, aby byl dostatečně prostorný, ale ne příliš velký. Na ideální velikost jsem přišla během mé každodenní večerní sprchy na kolejích ve sprchovém koutě. Vyzkoušela jsem, jestli s odstupem mohu vidět celou stranu a usoudila, že toto jsou správné rozměry. Box má připomínat můj spánek a noc, proto jsem konstrukci pokryla černou lesklou látkou. Látka je podložená vrstvou molitanu a prošitá tak, aby působila měkčeji a pohodlněji. Molitan zároveň i odhlučňuje prostor uvnitř, kde jsou stěny taktéž z černé látky, podloženy molitanem a jsou prošity. Snům vytvořeným voskovou batikou, jsem dala tvar bublin. Jsou všity přímo na vnitřní černou látku a vycpány dutým vláknem. U stropu je umístěno světlo, které funguje na principu pohybového čidla a je na baterie. Osvícení vydává žluté, slabší světlo, aby evokovalo typické světlo lamp na nočním stolku a navodilo atmosféru, kdy se chystáte ke spánku.

2.2.1 Dřevěná konstrukce

Smrkové desky jsme nejprve z obou stran ohoblovali v hoblovačce. Poté jsme na pile nařezaly desky na tři centimetry široké hranolky, které se opět z drsných stran ohoblovaly. Ostré hrany jsme srazili ruční frézou. Na závěr jsem celé hranoly ošmirglovala. Z některých kratších, jsme vytvořily šibeničky, pro zpevnění rohů.

Obr. 22 Hoblování desek

Obr. 23 Řez desek na hranoly

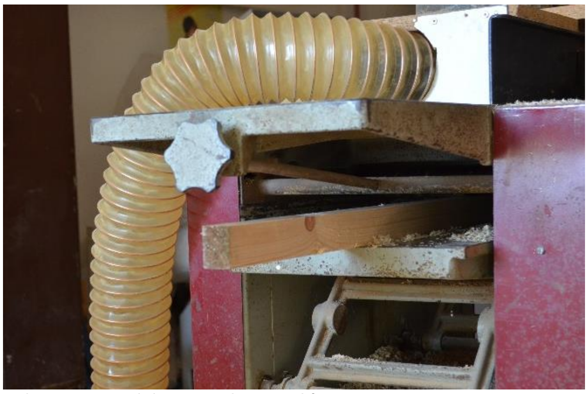

Obr. 24 Hoblování hranolů

Obr. 25 Sražení hran ruční frézou

Obr. 26 Šmirglování a frézování hranolů

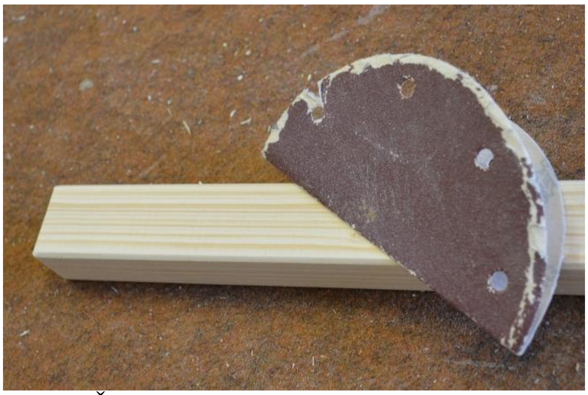

Obr. 27 Šmirglování hranolů

Jakmile byly hranoly hotové, sestavily jsme jednotlivé části boxu. Boční strany konstrukce tvoří dva obdelínky, zpevněné dvěma příčkami. Oba boky spojují zadní hranoly a šibeničky, které jsou umístěny v dolních i horních rozích. Pro upevnění a estetický vzhled, jsme vytvořili podlahu, ke které je konstrukce přišroubovaná. Podlaha je tvořená ze sololitu. Box i s podlahou měří na výšku 210 centimetrů, boky jsou 126 centimetrů široké a přední i zadní strana měří 116 centimetrů. Aby dřevo lépe splývalo s černou látkou, kterou je box pokryt, natřela jsem celou konstrukci černou, akrylovou barvou na dřevo.

Obr. 28 Sestavení boků konstrukce

Obr. 29 Sestavení konstrukce

Obr. 30 Hotová konstrukce

Obr. 31 Konstrukce s podlahou

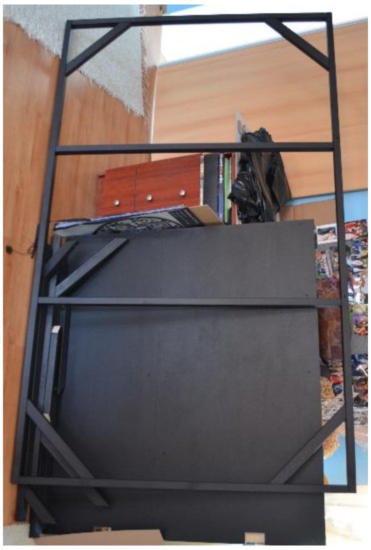

Obr. 32 Natřená konstrukce

2.2.1 Textilní plášť konstrukce

Na pokrytí boxu jsem vybrala černou lesklou látku, která má představovat černou noc. Látka je pevnější a podložená centimetrovým molitanem. Prošití látky s molitanem má působit měkčeji a vyzdvihnout tak vlastnosti materiálu. Molitan má také za úkol, alespoň částečně odhlučnit prostor uvnitř boxu. Nejprve jsem molitan naměřila podle velikosti stran konstrukce. Některé jsem slepovala oboustrannou lepící páskou k sobě, protože měly menší tloušťku. Jakmile byl molitan nachystaný, přiložila jsem na něj látku a rozměřila ji na prošití, tak jak jsem si to předem naplánovala. Prošití tvoří několik obdélníků, které se odspodu nahoru zmenšují. Každá strana má trošku jiné prošití, skrz jinou šířku stran. Po naměření a nákresech, jak má prošití vypadat, nastalo samotné šití na stroji. S šitím mi velice pomohla moje šikovná švagrová, která

je vyučená švadlena. Po prošití všech čtyřech stran, jsme začistily okraje. Stejným způsobem jsme vytvořily strop, který měl dvojitý molitan a z obou stran černou látku.

Obr. 33 Rozměření molitanu

Obr. 34 Sešití molitanu

Obr.35 Rozměření látky na prošití

Obr. 36 Sešití látky a molitanu

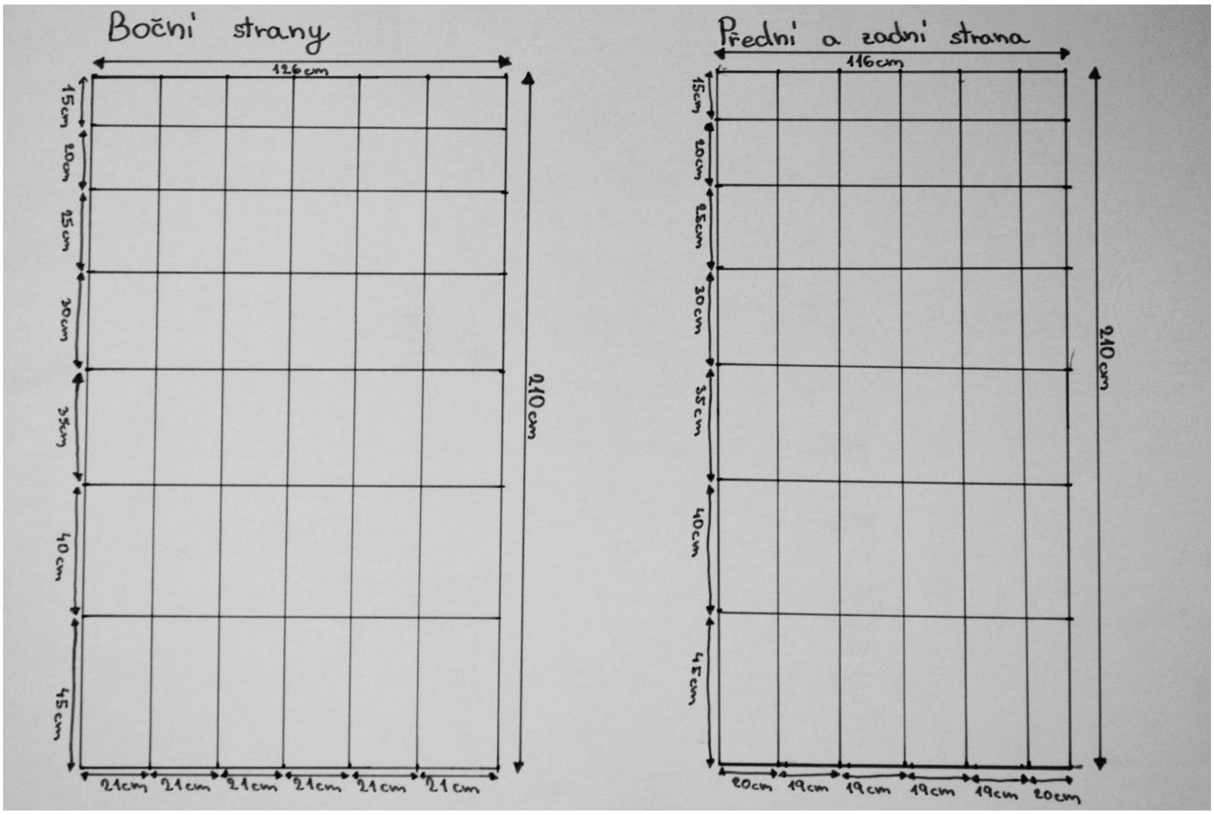

Obr. 37 Rozměry prošití vnějšího pláště konstrukce

Obr. 38 Prošití

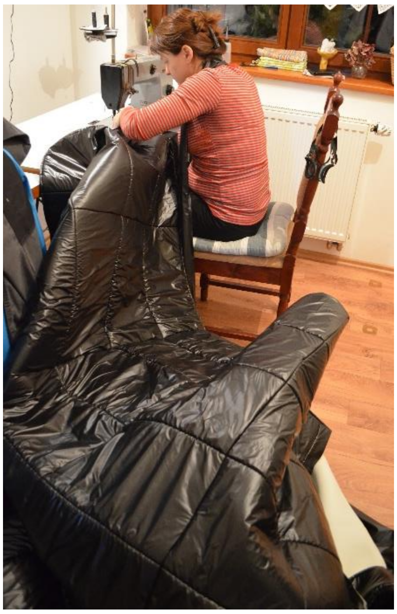

Obr.39 Sešití stran

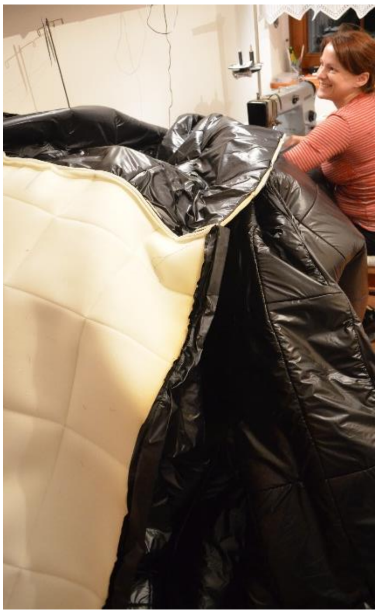

Obr. 40 Sešití stran se stropem

Velmi těžké bylo přišít všechny strany k sobě. Použily jsme dvojitý, úzký pás černé látky, který byl všit mezi jednotlivé strany a pokrývá rohy konstrukce. Vchod do boxu je umístěn v přední straně napravo. Celá přední strana má v sobě dvojitý molitan a z každé strany je prošitá. Ve vchodě je našitý pás opět dvojité látky, aby zakrýval průchod a nepronikalo tudy světlo. Vnitřní plocha není prošitá tak hustě, jako vnější plášť. Vnitřní strany jsou prošity všechny stejně a jsou na nich našity sny. Jakmile byly vnější plochy sešity, přišlo nejhorší a to sešití stran se stropem. Naštěstí se podařilo vše, tak jak mělo a celý plášť se bez problému natáhl na dřevěnou konstrukci.

Obr. 41 Konečný plášť boxu

2.2.3 Jednotlivé batiky a vnitřní prostor boxu

Jako první jsem si z mého snícího deníku, vybrala sny, které pro mě byly důležitější než ostatní. Poté následovaly návrhy, jak by sny mohly vypadat. Jakmile byly kresby hotové, promítla jsem si je na televizoru a obkreslila jejich obrysy tužkou na předem vystřižené plátno. Látka byla prozatím obdélníkového tvaru, ale konečný tvar je oválný. Nejvíce emoční sny mají větší velikost než ty méně důležité. Velkých snů je 5 a menších je 6. Po předkreslení na plátna jsem si vytvořila jsem si pracovní místo v kuchyni, kde jsem si ve starém hrnci rozpustila několik obyčejných svíček. Ve všech snech jsem nejdříve zavoskovala bílé části. Poté jsem postupovala od nejsvětlejších barev po nejtmavší. Na některých místech jsem nanášela barvy štětcem, nechala plátno zaschnout a zavoskovala nabarvená místa. Jindy jsem celé plátno namočila do kbelíku s namíchanou barvou. Použila jsem práškové barvy na textil, které se míchají s vodou. Jako poslední jsem nanesla odstíny hnědé a v některých plátnech barvu černou. Použila jsem černou barvu duhu na textil, která se musí několik minut vařit.

Obr. 42 Kresby: menší sny

Obr. 43 Kresby: menší sny

Obr. 44 Kresba: Sen o neexistujícím světě

Obr. 45Kresba: Sen o válce

Obr. 46 Kresba: Sen o mém ráji

Obr. 47 Kresba: Sen o létání

Obr. 48 Kresba: Sen o smrti

Obr. 49 Stříhání pláten

Obr. 50 Obkreslení snů na plátna

Obr. 51 Voskování bílých míst

Obr. 52 Barvení pláten

Obr. 53 Barvení pláten

Obr. 54 Sušení pláten

Obr. 55 Barvení a voskování

Po voskování a barvení přišlo na řadu žehlení. Žehlila jsem každé plátno minimálně čtyřikrát přes balící papíry. Jakmile se vosk už nevpíjel do papíru, bylo hotovo. Poté jsem dala plátnům oválný tvar a zbývalo poslední, přišít snů na vnitřní plášť boxu. Vnitřní plášť byl opět tvořený černou látkou s podloženým molitanem a celé plochy byly prošity podle navrhnutých rozměrů. Nejprve jsem si rozvrhla umístění jednotlivých snů a přišily jsme je podle představ. Aby sny působily měkčeji, jako polštáře, vycpaly jsme je dutým vláknem. Po našití a vycpání pláten jsme sešily všechny tři strany vnitřního pláště přímo k sobě a okraje zahladily. Tento plášť se na konstrukci připevnil pomocí lepících suchých zipů. Na konstrukci jsem nalepila háček zipu a na molitan chlup zipu. Zip je nalepený po celých okrajích pláště a na dvou příčkách každé strany.

Obr. 56 Žehlení pláten přes balící papír

Obr. 57 Žehlení pláten přes balící papír

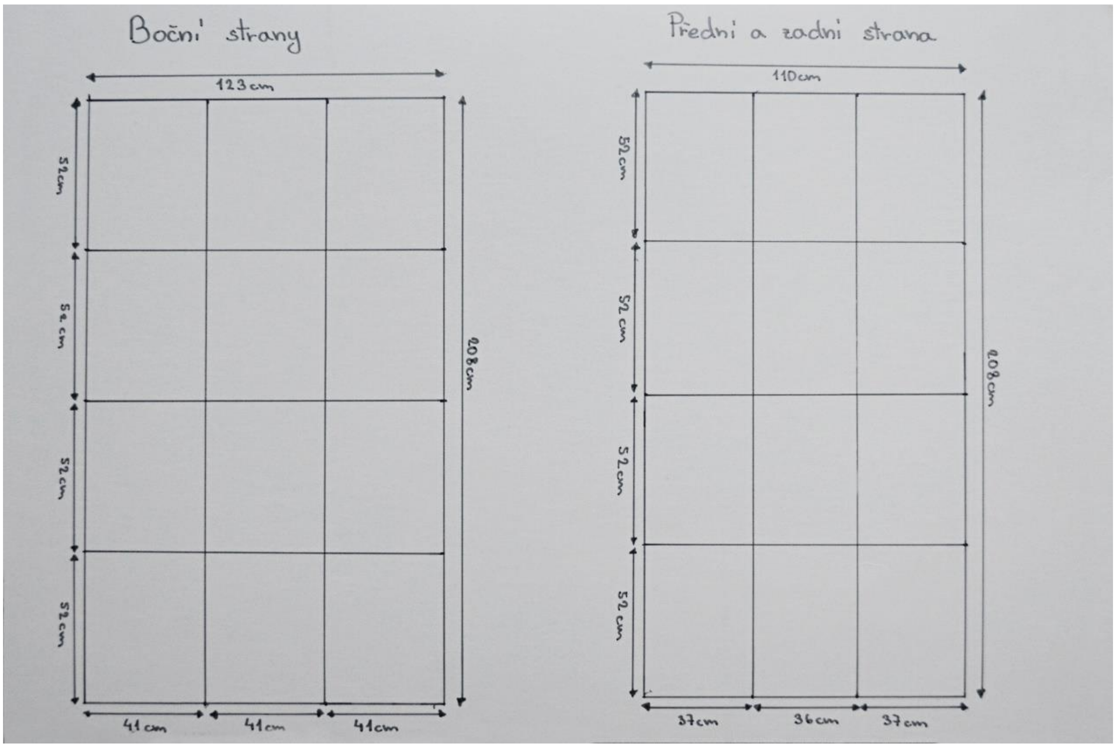

Obr. 58 Rozměry prošití vnitřního pláště

Obr. 59 Stříhání do oválného tvaru

Obr. 60 Rozvržení pláten na vnitřní plášť

Obr. 61 Přišívání snů na vnitřní plášť

Obr. 62 Vycpávání snů dutým vláknem.

Obr. 63 Vycpané sny dutým vláknem

Obr .64 Překrývající látka u vchodu

Obr. 65 Světlo na baterie s pohybovým čidlem

Obr. 66 Osvětlení vnitřního prostoru

Obr. 67 Vnitřní levá strana

Obr. 68 Vnitřní zadní strana

Obr. 69 Pravá vnitřní strana

Obr. 70 Hotový snící box

Obr. 71 Hotový snící box

Obr. 72 Hotový snící box

ZÁVĚR

Bakalářskou práci jsem vytvořila na mě blízké téma, snění. Už od malička jsem mívala každou noc sen a ráda jsem si o nich povídala s ostatními. Rozhodla jsem se zapisovat své sny a mé nejemotivnější, či nejzajímavější vyobrazit na plátno technikou voskové batiky. Zapisováním jsem zjistila, že pokud si sny chci pamatovat, vždy si na ně po probuzení vzpomenu a nezapomenu. Nakonec jsem vybrala 5 důležitějších a 6 méně důležitých, ale zásadních snů, které jsem umístila do snícího boxu.

Dřevěnou konstrukci boxu jsem tvořila s mým bratrem, truhlářem. Naučila jsem se různé truhlářské postupy i když jsem bratrovi už několikrát s tvořením nábytku pomáhala. S černým textilním pláštěm mi opět pomohl člen rodiny, a to moje milá švagrová, která je vyučená švadlena. Tato práce pro mě byla velice přínosná. Cvičila jsem si svoji přesnost měření a také jsme navzájem upevnily náš vztah. Voskování pláten byl velmi zdlouhavý a složitý proces, díky němuž jsem si uvědomila různé metody, jak s batikou zacházet a jak používat barvy, aby k sobě ladily a tvořily tak příjemný barevný soulad. Od této doby, se snažím každý sen vnímat více a přemýšlet, jaký má pro mě význam či symboliku. Také se o tomto tématu bavím s lidmi v mém okolí a přivádím je na myšlenku, uvědomění si, jak jsou sny pro nás důležité. Díky zlým snům jsem si uvědomovala, že můj život je skvělý a je zbytečné se trápit kvůli maličkostem. To, že mohu trávit čas s mými milovanými je pro mě nejvzácnější.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literární zdroje:

BYDŽOVSKÁ, Lenka a Karel SRP. *Jindřich Štyrský*. Praha: Argo, 2007. ISBN 978-807-2039-524.

ČERNOUŠEK, Michal. *Sen a snění*. Ilustroval Vladimír JIRÁNEK. Praha: Horizont, 1988

MADDOX, Conroy. *Salvador Dalí: 1904-1989 : Excentrik a génius*. Köln: Benedikt Taschen Verlag, 1993. ISBN 3-8228-9691-8.

PLHÁKOVÁ, Alena. *Učebnice obecné psychologie*. Praha: Academia, 2004. ISBN 80-200-1086-6.

SCHLOBOHM, Annelie. *Obrazy našich snů*. Praha: Knižní klub, 1997. ISBN 80-7176-578-3.

ŠTEIGLOVÁ, Taťána. *Textilní slovník: malý průvodce textilními pojmy*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2014. ISBN 978-80-244-4003-3.

TOYEN a Karel SRP. *Toyen*. Praha: Galerie hlavního města Prahy, 2000. ISBN 80-720-3273-9.

TYL, Jiří. *Jak rozumět snům: hovory o snech, hovory se sny*. Brno: Jota, 2001. ISBN 80-7217-142-9.

Internetové zdroje:

http://www.artmuseum.cz/smery_list.php?smer_id=105, vyhledáno 15. 4. 2018

http://the-art-blog.info/151/khengwah-yong-batik-painting-by-khengwah/, vyhledáno 18. 4. 2018

http://www.noel-dyrenforth.com/home/4538262486, vyhledáno 18. 4. 2018

Obrázkové zdroje:

Obrázek 1.
PLHÁKOVÁ, Alena. *Učebnice obecné psychologie*. Praha: Academia, 2004. ISBN 80-200-1086-6, s. 92

Obrázek 2.
Https://cz.pinterest.com/pin/498070040015287347/ [online]. [cit. 2018-04-18]

Obrázek 3.
Https://hoasinuamua.files.wordpress.com/2014/03/2e712-styr_92_wr_sty-rsky43.jpg [online]. [cit. 2018-04-18].

Obrázek 4.
Https://1gr.cz/fotky/idnes/14/113/org/VHA5770cb_toyen_sen.jpg [online]. [cit. 2018-04-18].

Obrázek 5.
Http://www.artplus.cz/web/uploads/image/02Toyen.jpg [online]. [cit. 2018-04-18].

Obrázek 6.
Https://i.pinimg.com/originals/85/4b/08/854b0850ac5489128e6b47c7342a91c0.jpg [online]. In: . [cit. 2018-04-19].

Obrázek 7.
Http://imageproxy.jxs.cz/~nd01/jxs/cz~/992/061/480610fc32_35341226_02.jpg [online]. In: . [cit. 2018-04-19].

Obrázek 8.
Https://www.lelong.com.my/tjanting-batik-knife-pen-size-s-yellowbeeart-F133974-2007-01-Sale-I.htm[online]. In: . [cit. 2018-04-19].

Obrázek 9.
Https://www.lelong.com.my/tjanting-batik-knife-pen-size-s-yellowbeeart-F133974-2007-01-Sale-I.htm[online]. In: . [cit. 2018-04-19].

Obrázek 10.
Http://www.daverayphoto.com/files/styles/large/public/20050815Batik_Cap_Maker0037.JPG?itok=AYs4fR8 [online]. In: . [cit. 2018-04-19].

Obrázek 11.
Časopis: Projekt. Sztuka wizualna i wzornictwo. Visual art and design, 4'81/143, s. 42

Obrázek 12.
Časopis: Projekt. Sztuka wizualna i wzornictwo. Visual art and design, 4'81/143, s. 47

Obrázek 13.
Www.daverayphoto.com/files/styles/large/public/20050815Batik_Cap_Maker0038.JPG?itok=gfwyzWgU[online]. In: . [cit. 2018-04-19].

Obrázek 14.
Http://www.khengwah.bizland.com/wpe28.jpg [online]. In: . [cit. 2018-04-19].

Obrázek 15.
Http://www.khengwah.bizland.com/wpe13.jpg, [online]. In: . [cit. 2018-04-19].

Obrázek 16.
Http://www.noel-dyrenforth.com/comm nit-ies/7/004/007/764/867//images/4531357362_193x256.jpg,[online]. In: . [cit. 2018-04-19].

Obrázek 17.
Sen o létání, In: vlastní fotografie.

Obrázek 18.
Sen o válce, In: vlastní fotografie.

Obrázek 19.
Sen o mém ráji, In: vlastní fotografie.

Obrázek 20.
Sen o smrti, In: vlastní fotografie.

Obrázek 21.
Sen o neexistujícím místě, In: vlastní fotografie.

Obrázek 22.
Hoblování desek, In: vlastní fotografie.

Obrázek 23.
Řez desek na hranoly, In: vlastní fotografie.

Obrázek 24.
Hoblování hranolů, In: vlastní fotografie.

Obrázek 25.
Sražení hran ruční frézou, In: vlastní fotografie.

Obrázek 26.
Šmirglování a frézování hranolů, In: vlastní fotografie.

Obrázek 27.
Šmirglování hranolů, In: vlastní fotografie.

Obrázek 28.
Sestavení boků konstrukce, In: vlastní fotografie.

Obrázek 29.
Sestavení konstrukce, In: vlastní fotografie.

Obrázek 30.
Hotová konstrukce, In: vlastní fotografie.

Obrázek 31.
Konstrukce s podlahou, In: vlastní fotografie.

Obrázek 32.
Natřená konstrukce, In: vlastní fotografie.

Obrázek 33.
Rozměření molitanu, In: vlastní fotografie.

Obrázek 34.
Sešití molitanu, In: vlastní fotografie.

Obrázek 35.
Rozměření látky na prošití, In: vlastní fotografie.

Obrázek 36.
Sešití látky a molitanu, In: vlastní fotografie.

Obrázek 37.
Rozměry prošití vnějšího pláště konstrukce, In: vlastní fotografie.

Obrázek 38.
Prošití, In: vlastní fotografie.

Obrázek 39.
Sešití stran, In: vlastní fotografie.

Obrázek 40.
Sešití stran se stropem, In: vlastní fotografie.

Obrázek 41.
Konečná plášť boxu, In: vlastní fotografie.

Obrázek 42. – 48.
Kresby snů, In: vlastní fotografie.

Obrázek 49.
Stříhání pláten, In: Milan Tajovský.

Obrázek 50.
Obkreslení snů na plátna, In: Milan Tajovský.

Obrázek 51.
Voskování bílých míst, In: Milan Tajovský.

Obrázek 52. – 53.
Barvení pláten, In: Milan Tajovský.

Obrázek 54.
Sušení pláten, In: vlastní fotografie.

Obrázek 55.
Barvení a voskování, In: vlastní fotografie.

Obrázek 56. – 57.
Žehlení pláten přes balící papír, In: Milan Tajovský.

Obrázek 58.
Rozměry prošití vnitřního pláště, In: vlastní fotografie.

Obrázek 59.
Stříhání do oválného tvaru, In: vlastní fotografie.

Obrázek 60.
Rozvržení pláten na vnitřní plášť, In: vlastní fotografie.

Obrázek 61.
Přišívání snů na vnitřní plášť, In: vlastní fotografie.

Obrázek 62.
Vycpání snů dutým vláknem, In: vlastní fotografie.

Obrázek 63.
Vycpané sny dutým vláknem, In: vlastní fotografie.

Obrázek 64.
Překrývající látka u vchodu, In: vlastní fotografie.

Obrázek 65.
Světlo na baterie s pohyblivým čidlem, In: vlastní fotografie.

Obrázek 66.
Osvětlení vnitřního prostoru, In: vlastní fotografie.

Obrázek 67. – 69.
Vnitřní plášť se sny, In: vlastní fotografie.

Obrázek 70. – 72.
Hotový snící plášť, In: vlastní fotografie.

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Vendula Tajovská
Katedra:	Katedra výtvarné výchovy PdF UP Olomouc
Vedoucí práce:	PaedDr. Taťána Šteiglová, PhD.
Rok obhajoby:	2018

Název práce:	Snění
Název v angličtině:	Dreaming
Anotace práce:	Bakalářská práce se zabývá problematikou spánku, snění, ale zejména snů. Praktická část se věnuje především mým snům. Má za úkol jedince vtáhnout do mého snění, kdy zažívám nejrůznější dobrodružství. Také by si měl uvědomit, jak jsou pro nás sny důležité. Vytvořila jsem tedy snící box, pokrytý černou prošívanou látkou, který evokuje spánek. Své důležité sny jsem zhotovila technikou voskové batiky a umístila je do boxu. V teoretické části jsem popsala fáze a průběh spánku, dále jsem se zabývala podstatou snění a snů. Také jsem popsala význam snů pro člověka a některé autory, se tímto tématem zabývající. V neposlední řadě se zmiňuji o technice voskové batiky a jejich autorech.
Klíčová slova:	Sny, spánek, snění, textil, vosková batika
Anotace v angličtině:	This bachelor thesis deals with the issue of sleeping, dreaming and dreams in particular. The practical part involves, first and foremost, my own dreams. Its task is to draw an individual into my dreaming, in which I go through several adventures. He or she should also realize how important dreams are for us. Thus I have created a dream box covered by a black stitched fabric which evokes sleeping. I have made representations of my important dreams with the technique of wax batik and put them into the box. The theoretical part then contains my description of the phases and the progress of sleeping. Furthermore, I have looked into the nature of dreaming and dreams, described the meaning of dreams for us humans and mentioned some authors pursuing these topics. Last but not least, I touch upon the aforementioned wax batik technique and its advocates.
Klíčová slova v angličtině:	Dream, sleep, dreaming, a textile, wax batik
Přílohy vázané k práci:	Obrazová příloha, CD
Rozsah práce:	48 stran
Jazyk práce:	Čeština